

PAPOUŠCI

85 Kč • 3,65 €
pro předplatitele 79 Kč

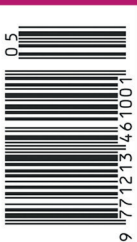
Markéta
Palátová:
Pyl ve výživě
papoušků

Chov vazů velkých i malých
Amazoňan ohnivý
ve volné přírodě

Příčiny náhlého načepýření
u chovaných papoušků

Jak vybrat správné pletivo

ČASOPIS PRO CHOVATELE A PŘÁTELE PAPOUŠKŮ

138

166

176

Rudolf Strnad... rozdává úsměvy v chovatelském nebi	131
Alena Winner	
Aktuality z Loro Parque Fundación – opeření během hnízdní sezony	138
Rafael Zamora Padrón	
Vaza velký & Vaza malý	140
Povl Jorgensen	
Můj způsob krmení papoušků	150
Povl Jorgensen	
Návštěva u chovatele papoušků – Tomáš Kopřiva	156
Ing. Petr Vopálka, Tomáš Kopřiva	
Nejdůležitější částí voliéry je pletivo!	164
Vladimír Trojáček	
Pyl ve výživě papoušků	166
Mgr. Markéta Palátová	
Italská dokrmovačka L.O.R.	169
Martin Zloch	
Co vše může znamenat načepýření papouška	170
MVDr. Helena Vaidlová	
Odolný amazoňan Guildingův	176
Dr. David Waugh	
Co promyslet před koupí papouška	182
Ing. Petra Pelikánová	
Jak uchovat zdraví papouška	188
MVDr. Veronika Grymová	
Andulka vlnkovaná a amazonek bělobřichý do společné klece?	190
Ing. Petra Pelikánová	

RUDOLF STRNAD...

rozdává úsměvy v chovatelském nebi

Text: Alena Winner / PAPOUŠCI ● Foto: autorka, Radka Hrevušová, Vladimír Doležal

JE a vždy bude považován za legendu českého chovatelství papoušků. Jihočech, který uznával pravé chovatele, NIKOLIV MNOŽITELE, byl obdarován skutečným chovatelským citem. Dlouhá léta udával směr chovu mutačních papoušků v Česku. Hodně cestoval a čerpal inspiraci v zahraničí. Často a rád v oblasti pod Kletí pozoroval zpěvné ptáky. Byl chovatelem loveckých psů, i jejich posuzovatelem na zkouškách, věnoval se myslivosti a miloval přírodu. Byl nadšeným trampem, vodákem a zastáncem slušného „sjíždění“ řeky Vltavy, na kterou se několik desetiletí díval ze zahrady své oblíbené chalupy. Hudbou jeho srdce byly country melodie. Celý život se věnoval cyklistice, která později souvisela s jeho hlavní profesí – spolu s manželkou Jarkou provozovali několik obchodů se vším, co cyklisté potřebují. Moji milí přátelé, s lítostí oznamuji, že v sobotu 2. 3. 2024 těsně před půlnocí do pomyslného chovatelského nebe odešel vzácný člověk pan RUDOLF STRNAD.

PRVNÍ SETKÁNÍ

Naše první setkání se odehrálo několik let před založením časopisu PAPOUŠCI. Už je tomu pětadvacet let od doby, kdy jsem napsala sérii článků o Loro Parque pro tištěný časopis Fauna, a protože si pan Strnad přál tenerifský papouščí park navštívit, pídil se po informacích. S mým otcem Ing. Vladimírem Doležalem se léta znali přes kynologii. Jednoho dne slovo dalo slovo a krátce před rokem 2000 jsme se všichni setkali v malebném rodinném domě v ulici Jiřího z Poděbrad na okraji Českých Budějovic, kde pan Strnad bydlel a choval papoušky.

„Mohu vás pozvat na kávu s výborným vaječným?” Tahle věta odstartovala mnohaleté přátelství a nelze zodpovědně spočítat, kolik šálků této výtečné speciality jsme v průběhu následujících let vypili. Tím chci říci, že s panem Strnadem nás pojil nespočet hodin zasvěcování do tajů chovatelství.

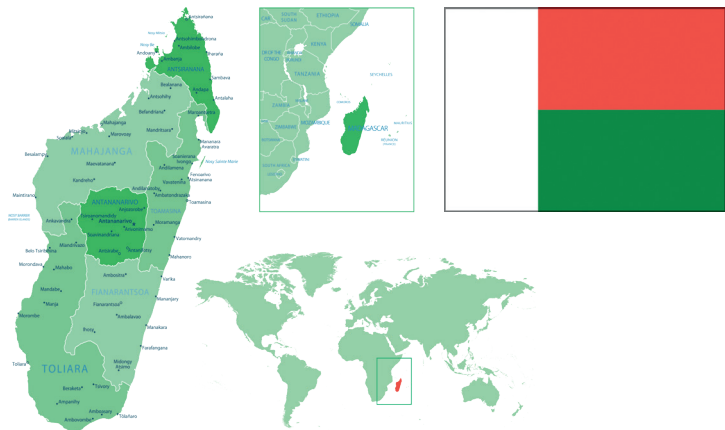
Dlouhá léta jsem pracovala v rodinném nakladatelství a s otcem, tehdy i „mým šéfem”,

jsme se minimálně dvakrát do měsíce sebrali a jeli ke Strnadovým „na pokec”. Součástí každé návštěvy byla i „kontrola” papoušků, přičemž se tu dost často objevil zase nový druh nebo zajímavá mutace. Ačkoliv se pan Strnad hodně zdržoval doma, obdivuhodné bylo, že

Vaza velký & Vaza malý

fascinující druhy papoušků z Madagaskaru

	ČESKÝ NÁZEV	VĚDECKÝ NÁZEV	AUTOR POPISU	RANGE
druh	Vaza velký	<i>Coracopsis vasa</i>	Shaw, 1812	
poddruh		<i>Coracopsis vasa comorensis</i>	Peters, W, 1854	Komorské ostrovy (Grand Comoro, Mohéli a Anjouan)
poddruh		<i>Coracopsis vasa drouhardi</i>	Lavauden, 1929	Madagaskar (západ a jih)
poddruh		<i>Coracopsis vasa vasa</i>	Shaw, 1812	Lesy a savany Madagaskaru
druh	Vaza malý	<i>Coracopsis nigra</i>	Linnaeus, 1758	
skupina (monotyp)	Vaza malý (Komorské ostrovy)	<i>Coracopsis nigra sibilans</i>	Milne-Edwards a Oustalet, 1885	Komorské ostrovy (Grand Comoro a Anjouan)
skupina (polytyp)	Vaza malý (Madagaskar)	<i>Coracopsis nigra nigra/libs</i>		
poddruh		<i>Coracopsis nigra libs</i>	Bangs, 1927	Suché oblasti západního Madagaskaru
poddruh		<i>Coracopsis nigra nigra</i>	Linnaeus, 1758	Lesy Madagaskaru

Clements Checklist, nejnovější vydání 2022

Můj způsob krmení papoušků

Text a foto:
Povl Jorgensen

Přestože chovám mnoho druhů papoušků v různých rodech, krmím všechny své ptáky stejně. Krátce se vrátím do historie. Stejně jako spousta mých kolegů jsem své papoušky krmil různými směsmi suchého zrní, konkrétně Grossittich Mix – směsí drobných semínek bez slunečnice. Postupem času jsem od toho upustil. Od roku 2019 se mi mnohem lépe osvědčilo krmení namočenými (naklíčenými směsmi) a kvalitními granulemi.

Co mě přimělo k této změně? U některých druhů jsem nebyl spokojen s výsledky chovu. Jednalo se například o papoušky kapské (*Poicephalus robustus*) a další. Hodně chovatelů kritizuje krmení slunečnicovými semínky. Domnívám se, že v namočené formě mohou být slunečnicová semena velmi prospěšná díky vysokému obsahu bílkovin.

V mém chovu se osvědčila krmná směs sedmi druhů, které namáčím 24 hodin a pak poloviční množství podávám papouškům. Druhou polovinu nechám namočenou dalších 24 hodin (celkem

tedy 48 hodin), aby se objevily drobné klíčky. Složení směsi uvádím v oranžovém podtisku na této straně. Před nějakou dobou jsem navštívil známého chovatele papoušků a přítele Andrého Delavise ve

Složení směsi pro namáčení a naklíčování

20 % slunečnice (loupaná)
20 % oves
20 % pšenice
10 % světlice barvířská
10 % pohanka
10 % žlutý hrách
10 % kukuřice

Krmím tímto způsobem:

50 % namočené na 24 hodin
50 % namočené na 48 hodin
– zde už jsou i drobné klíčky

Návštěva u chovatele agapornisů: Tomáš Kopřiva

Text a foto: Ing. Petr Vopálka, Tomáš Kopřiva

Chovatelství (nejen) agapornisů píše své příběhy. Někdo je mezi chovateli znám více, jiný méně, ale každý si v rámci chovu prošel různými cestami. A jeden takový příběh máme tu čest dnes představit...

Začátky chovu má každý chovatel jedinečné, jak to bylo u Tebe?

Mezi papoušky jsem vyrůstal od narození, protože můj otec se chovem papoušků zabýval. Choval tehdy dostupné druhy, jako korely chocholaté, barevné andulky, rozely pestré a penanty. První hmatatelný důkaz o mém chovu je diplom z výstavy ČSCH v Těšanech, zhruba kolem roku 1985. Zde jsem vystavoval svůj chov zebříček. Bylo mi tenkrát šest let

a vůbec si to nepamatuji. Pomáhal jsem v chovu papoušků tak do svých osmnácti, ale pak přišly na řadu pro mě tehdy důležitější věci... Nastoupil jsem základní vojenskou službu, potom do zaměstnání. Následovala stavba rodinného domu a založení rodiny. V těch letech jsem se chovu papoušků vůbec nevěnoval.

Pyl

ve výživě papoušků

– zdravý zdroj živin a podpora imunity

Text a foto:
Mgr. Markéta Palátová

Pyl, jemný žlutý prášek z květů, může být pro chovatele papoušků skutečným pokladem. Přestože je obvykle vnímán jako alergen, pro naše papoušky může být nejen skvělou lahůdkou, ale především cenným zdrojem živin a podpory imunitního systému.

Ricky, kakadu bílý
(*Cacatua alba*)

Jaké jsou výživové přínosy pylu pro papoušky?

Pyl je skutečnou superpotravinou, protože:

- ▶ je skvělým zdrojem bílkovin, které jsou pro papoušky nezbytné pro správný růst a regeneraci tkání. Podle druhu pylu se obsah bílkovin pohybuje mezi 35–40 %, zatímco obsah tuku jen kolem 2 % (Low).
- ▶ obsahuje také širokou škálu vitaminů, jako jsou vitaminy skupiny B, vitamin C a vitamin E, které podporují zdraví kůže, perí a trávicího systému.
- ▶ obsahuje minerály jako vápník, železo a zinek, které jsou klíčové pro udržení silných kostí a podporu správného metabolismu. Dále obsahuje např. draslík, který dokáže regulovat svalovou činnost, podporuje správnou funkci srdce, nervový systém a ovlivňuje metabolismus vápníku.
- ▶ je bohatý na antioxidanty, jako jsou flavonoidy, karotenoidy a fenolické sloučeniny, které pomáhají chránit buňky před poškozením volnými radikály. Tyto látky mohou posílit imunitní systém papoušků, pomoci jim bojovat proti infekcím a snížit riziko onemocnění spojených se stárnutím.

Proč je pyl pro papoušky důležitý?

Papoušci jsou známí tím, že konzumují rostlinnou stravu, především různá semena, ovoce a zeleninu. Pyl představuje další dimenzi v jejich stravě, protože je bohatý na esenciální živiny. Obsahuje bílkoviny, vitaminy, minerály a antioxidanty, které mohou posílit jejich zdraví a imunitní systém.

Co vše může znamenat **NAČEPÝŘENÍ** papouška

Text a foto:
MVDr. Helena Vaidlová

Načepýřený papoušek je stav, kdy kožní svaly, které ovládají peří, tato pera zvednou od těla, a tím až mnohonásobně zvýší tloušťku péřové vrstvy, která pokrývá tělo.

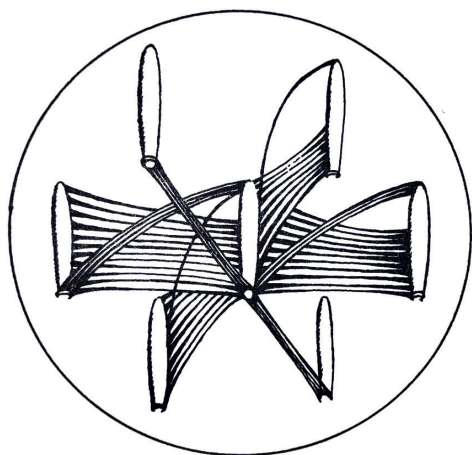

Ara ararauna (Ara ararauna)
– někdy se papoušek může
načepýřit bez ohledu na teplotní
pocit a potřeby

K čemu je načepýření dobré?

Jednoznačně ke zvýšení schopnosti těla udržet si své tělesné teplo, aby nedocházelo k jeho ztrátám. Dá se to přirovnat k tomu, že si člověk na spaní v chladné místnosti v zimě

vezme teplejší deku, i když v létě spí obvykle pod tenkou dekou. Nebo k tomu, že většina z nás chodíme venku v zimních měsících v bundě.

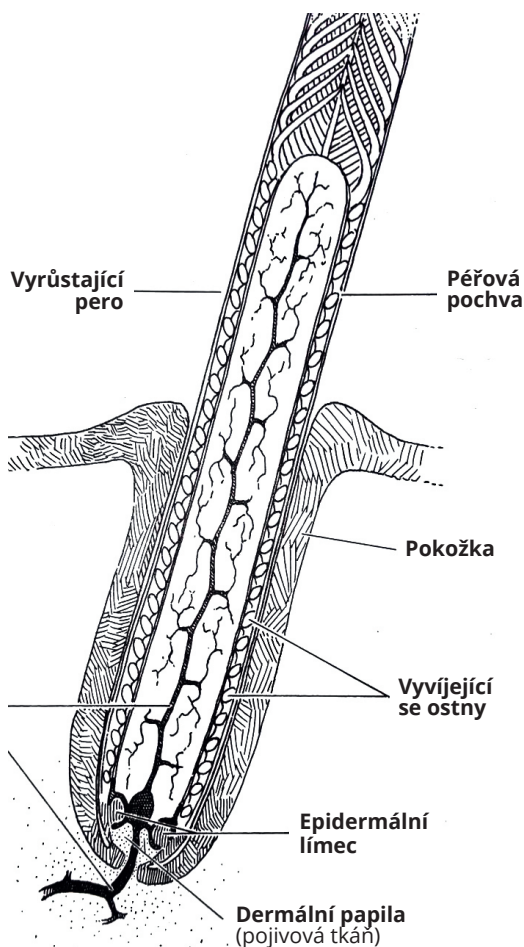
Každý brk je ovládaný svaly v kůži. Některé brky mají více mohutných svalů, jiné mají pouze ty základní. Ke svalům přinášejí nervy signál, že mají brkem hýbat na jednu nebo druhou stranu

Obecná ornitologie, Zdeněk Veselovský

V přírodě je tento mechanismus velmi dobře propracovaný a dobrou prověřený. Papoušci, kteří žijí v chladnějších oblastech, jsou k tomu dobře adaptovaní. Mívají hustější prachové peří a i jejich krycí pera mívají výrazně vyšší pevnost a řekněme i kvalitu. Tělu se rozhodně vyplatí investovat spoustu bílkovin do kvalitního peří, protože až přijde zima, spoustu energie to pak ušetří. Když odbočím k naprosto názornému příkladu, tak severské kachny (třeba kajka mořská) mají opravdu extrémně husté prachové peří, ze kterého lidé dříve běžně vyráběli bundy, spacáky atd.

Čepýření má však i další funkce. Někdy se může papoušek načepýřit bez ohledu na teplotní pocity a potřeby. Občas je totiž výhodné vypadat větší. U některých druhů papoušků je práce kožních svalů ovládajících peří zásadní v reprodukci.

Většina chovatelů si určitě vybaví načepýřeného samce amazoňana, který se velmi

Každé pero vyrůstá z folikulu, jehož anatomická struktura je dokonale vytvořena, aby plnil svou funkci. K folikulu se upínají kožní svaly a ty perem pohybují

Handbook of Bird Biology (Cornell Lab of Ornithology)

důrazným krokem prochází po bidle tam a zpět. Načepýří především peří na hlavě, na krku, roztáhne trochu křídla a v neposlední řadě ukazuje ocasní vějíř krásně roztažený. Tímto chováním nejčastěji zastrašuje chovatele, soka, snaží se imponovat, ukazovat se v celé své kráse a v co největší velikosti. Má pak daleko větší šanci, že právě on odradí všechny ostatní zájemce a samice si ho vybere jako otce svých potomků.